หัวข้อวิจัย การเสริมสร้างศักยภาพผู้นำชุมชนเพื่อการพัฒนาพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา

อย่างยั่งยืนด้วยกระบวนการแบบมีส่วนร่วม

ผู้วิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ตั้งประเสริฐ

หน่วยงาน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

ปีที่ทำการวิจัยเสร็จเรียบร้อย พ.ศ. 2558

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาศักยภาพผู้นำชุมชนในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา 2) จัดทำกลยุทธ์การพัฒนาศักยภาพผู้นำชุมชนสำหรับการนำไปใช้เพื่อพัฒนาพื้นที่ในจังหวัด นครราชสีมาด้วยกระบวนการแบบมีส่วนร่วม 3) เสริมสร้างศักยภาพผู้นำชุมชนที่มีคุณภาพในการ พัฒนาพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาอย่างยั่งยืนด้วยกระบวนการแบบมีส่วนร่วม กรณีศึกษาองค์การ บริหารส่วนตำบลมะเกลือใหม่ อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การศึกษาศักยภาพผู้นำชุมชน กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้นำชุมชนในพื้นที่จังหวัด นครราชสีมา จำนวน 185 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2) การจัดทำ กลยุทธ์การพัฒนาศักยภาพผู้นำชุมชน โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือ แบบประเมินโครงร่างกลยุทธ์การพัฒนาศักยภาพผู้นำชุมชน แบบประเมินความเหมาะสม วิเคราะห์ ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนแบบประเมินความสอดคล้อง วิเคราะห์ ข้อมูลโดยการค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC) และ 3) การเสริมสร้าง ศักยภาพผู้นำชุมชนที่มีคุณภาพ กลุ่มเป้าหมายคือผู้นำชุมชนซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 38 คน กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลมะเกลือใหม่ อำเภอสูงเนิน จังหวัด นครราชสีมา เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือ แบบวัดศักยภาพผู้นำชุมชนที่มีคุณภาพ วิเคราะห์ข้อมูล โดยการทดสอบค่าที่ (t-testแบบ Dependent sample) และแบบประเมินความพึงพอใจของการ เสริมสร้างศักยภาพผู้นำชุมชน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า 1) ศักยภาพผู้นำชุมชนในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับปานกลางเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีศักยภาพสูงสุด คือ ด้านทัศนคติของผู้นำชุมชน รองลงมา คือ ด้านทักษะของผู้นำชุมชนและด้านที่มีศักยภาพต่ำสุด คือ ด้านความรู้ของผู้นำชุมชน ตามลำดับ 2) ผลการประเมินกลยุทธ์การพัฒนาศักยภาพผู้นำชุมชนสำหรับการนำไปใช้เพื่อพัฒนา พื้นที่ในจังหวัดนครราชสีมาด้วยกระบวนการแบบมีส่วนร่วม โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ด้านความ เหมาะสม พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ด้านความสอดคล้องพบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ 3) การเสริมสร้าง ศักยภาพผู้นำชุมชนที่มีคุณภาพในการพัฒนาพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาอย่างยั่งยืนด้วยกระบวนการ

แบบมีส่วนร่วม กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลมะเกลือใหม่ อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา ผลการเปรียบเทียบก่อนและหลังการเสริมสร้างศักยภาพผู้นำชุมชน พบว่า ค่าเฉลี่ยรวมหลังการ เสริมสร้างศักยภาพผู้นำชุมชนมากกว่าก่อนการเสริมสร้างศักยภาพผู้นำชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01 และผลการศึกษาความพึงพอใจของการเสริมสร้างศักยภาพผู้นำชุมชน โดยภาพรวม และรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด

Title:

An Enrichment of Community Leader Potential at

Nakhon Ratchasima Area for Sustainable Development

by Participatory Process

Researchers:

Assistant Professor Suwimon Tungprasert, Ph.D.

Institution:

Faculty of Science Management, Nakhon Ratchasima

Rajabhat University

Year :

2015

Abstract

This research aimed to 1) study community leaders' potential at Nakhon Ratchasima area, 2) create strategy to develop their potential to develop the area through participatory procedure and 3) enhance their potential in Makleamai Subdistrict Administrative Organization, Soongnern District, Nakhon Ratchasima Province for sustainable development through participatory procedure. There were three stages in research procedures. 1) Study of community leaders' potential and the sample group was 185 community leaders at Nakhon Ratchasima area using random sampling technique. Research instrument was questionnaires and data analysis was conducted by means and standard deviations. 2) Creating strategy to develop their potential by 5 experts in the field. Research instruments were evaluation forms for community leaders' potential strategic plan and its appropriateness. Data analysis was conducted by means, standard deviations, and Index of Congruence : IOC. 3) Enhance their potential, and the sample group was 38 community leaders, using purposive sampling technique at Makleamai Tambon Administrative Organization, Soongnern District, Nakhon Ratchasima Province. Research instrument wascommunity leaders' potential test, and t-test dependent sample was employed in this study. This included satisfaction questionnaire on community leaders' potential enhancement. Data analysis was conducted and means and standard deviations.

The results showed that: 1) Community leaders' potential at Nakhon Ratchasima was generally at moderate level. Considering individual aspects, it was found that community leaders' attitudes had the highest level, and followed by their skills. The lowest level was in their knowledge. 2) Evaluation results on community leaders' potential strategic plan to develop the area through participatory procedure by 5 experts on appropriateness showed that it was at the highest level. Considering individual aspects, they were at high to highest levels. For congruence, the value was at 1.00 in all aspects. 3) Enhancing their potential in Makleamai Sub-district Administrative Organization, Soongnern District, Nakhon Ratchasima Province for sustainable development through participatory procedure, the results from t-test indicated a significant difference at .01 level of the post-test means on this aspect in which it was higher than that of the pre-test means. Results from community leaders' satisfaction in both general and individual aspects were at the highest level.